

Miðvikan

Hensia: Hendrik visti, hann fór at doyggja

Sum flestu gentur, so fekk Hensia eisini drong, sum var Hendrik úr Oyndarfirði. Árið eftir sleppur hann undan á vandatúrinum hjá “Niels Finsen”. Stutt eftir heimferðina druknar hann á grindaferð

Hensia Jacobsen

7. partur

Bleiv forlovað

Eg var í 1938 blivin forlovað við Hendriki Dahl úr Oyndarfirði.

Hann var sonur Niklas Dahl (1874-1953), sum giftist inn í Heiðriksstovu við Siggú Mariu Weihe úr Kinn (1872-1958). Bæði vóru úr Oyndarfirði. Hendrik var føddur í 1909.

Hendrik hevði eg tilvildarlaga hitt í Havn. Vit vóru komin í prát saman við øðrum ungfólki og komu vit á tann hátt at kennast og gjørdust par. Í 1939 fór Hendrik til Grønlands at rógva út í Tovkussaq saman við øðrum oyndfirðingum. Teir fóru av Havnini við “Niels Finsen” seinnapartin í mai við 21 bátum. Hendrik stóð fyri einum teirra, og teir blivu næstbestur bátur.

Hann kom eisini heim úr Grønlandi við “Niels Finsen” tann nógv umrødda vandatúrin í 1939 við 250 útróðrarmonnum.

Teir vóru seinir at fara úr Grønlandi hetta heystið, og teir komu í eina ringa ódn um Kappaleiðina. Skipið hevði so lítla motorkraft, at tað kundi ikki haldast upp móti vindinum.

Eina ferð fingur teir eitt rættuligt boðabrot. Tá ið tað fjaraði av aftur, var alt ein hurlivasi umborð. Nógv var brotið á dekkinum, og bátar vóru farnir fyri borð.

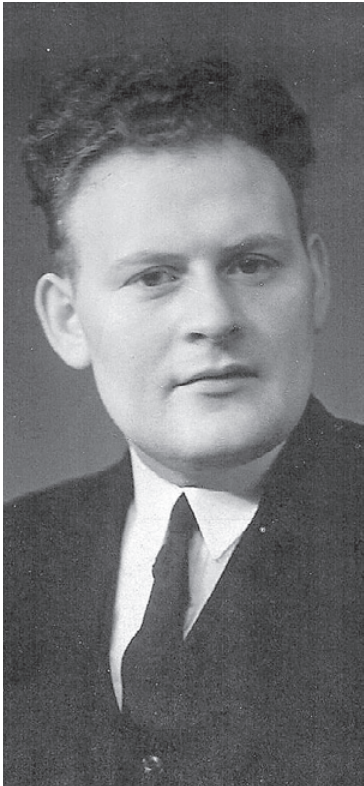
Útróðrarmenninir búðu niðri í lastini. Tann fremra lúkan var sett at gloppa, so luft kundi koma niður til fólkið. Tí kom nógvur sjógvur eisini niður í lastina. Har fleyt alt, eisini seingjarklæði.

Nú fór ljósið eisini, so tað var ikki stuttligt. Tað kom eisini panikkur í hjá nógvum, men eingin slapp upp.

Fýrarnir til maskinuna vóru eisini nærum kóndnaðir, tí tað kom eisini nógvur sjógvur niður gjøgnum skorsteinin. Hóast hetta lættliga kundu verið ein galin endi, so varð eingin mannskaði.

Tað gjørdist eisini svangligt umborð, tí sjógvur var komin at nógv av proviantinum. Men komið var so á Havnina tann 24. oktober.

Hendrik segði mær, tá ið vit hittust, at nú væntaði hann, at tað

Hendrik Dahl (1909-1939).
Doyði á grindaferð

bleiv deyðin hjá honum. “Men nú eri eg komin,” segði hann.

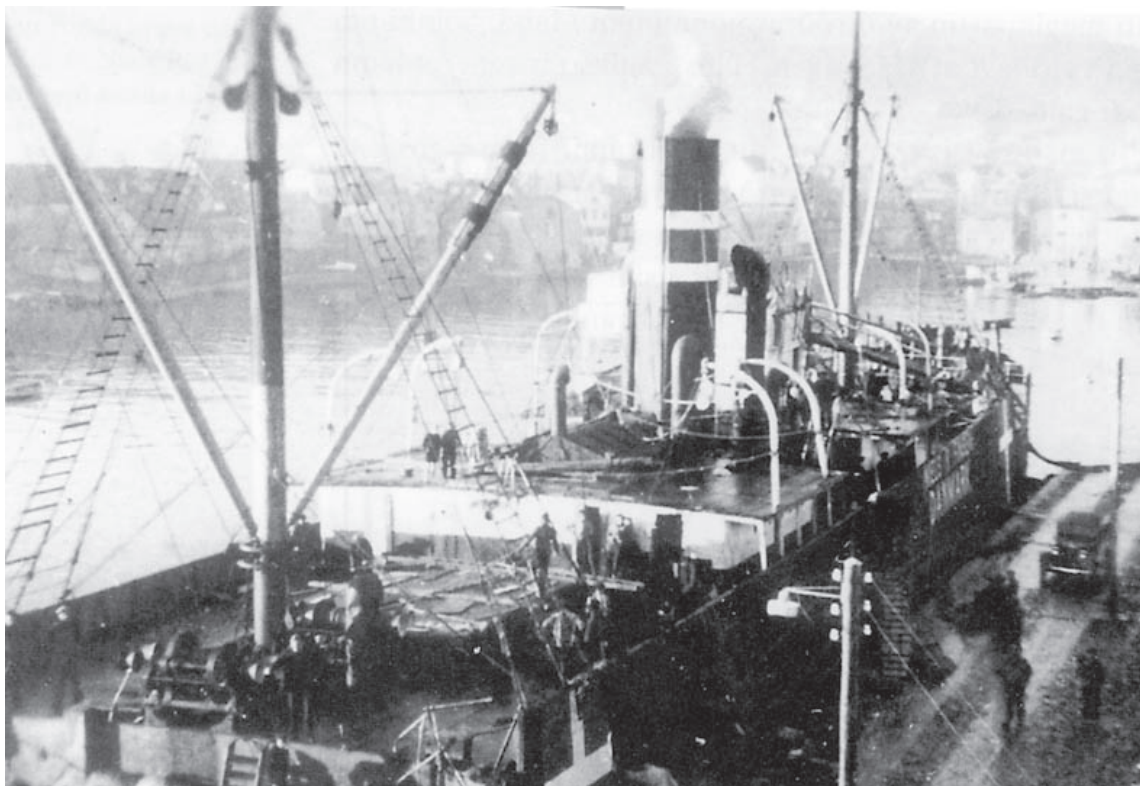
Tá komu fleiri teirra á sjómansheimið at eta. Vit høvdu akkurát fingið ein springara til matna. Jógván Joensen frá Sandi var assistentur hjá okkum, hann hevði skorið upp. Sum teir vóru spentir at fáa ordiligan mat, so svangligt tað hevði verið á heimreisuni!

Deyði abbin: Eg komi aftur eftir tær

Hendrik segði síðani við meg: “Tað er so gott veður í morgun. Eg haldi, at eg má fara til Oyndarfjarðar við bátinum, so komi eg aftur leygardagin.” Eg svaraði, at leygardagin eri eg upptikin allan dagin líka til seint á kvøldið. Eg spurdi, um hann ikki kundi biða eina viku afturat at koma!

So illa vildi til, at henda dagin, eg bað hann ikki koma, var hann farin til Hvannasund í grind. Báturin fórst á veg heim aftur út fyri Múla, og Hendrik fekk eina váta grøv so skjótt eftir at vera sloppin úr vandasjógv við “Niels Finsen”.

Hann hevði annars sagt mær, at hann roknaði við at doyggja

“Niels Finsen” við kei í Havn eftir ta hættisligu ferðina úr Grønlandi

ungur. Tá ið hann var 10 ára gamal, droymdi hann abba sín, Hendrik, sum tá var deyður. Abbin sigur: “Nú kemur tú til abba”. Men Hendrik segði: “Tað tími eg ikki.” Abbin svaraði: “Kanska ikki nú, men um nøkur ár, tá ið tú er gott 30 ár, tá komi eg aftur eftir tær.” Hetta fór ikki úr høvdinum á honum.

Vanlukkan

Freydis Poulsen, sum hevur skrivað nógv um Oyndarfjørð, greiðir soleiðis frá hesi hending:

Sunnumorgunin, 19. november 1939, doyði grind í Hvannasundi, og millum aðrar bátar, sum komnir vóru í grind, var ein úr Oyndarfirði, eitt seksmannafar við maskinu. Veðrið var gott, og tað gekk alt uppá besta máta. Men meðan teir skóru upp, var tað onkur sum helt, at best mundi vera at skunda sær eitt sindur, tí ikki var vist, at veðrið fór at halda sær. Teir avgjördu so at fara beinanvegin, sjálvt um tað var seint á kvøldi og langt liðið út á árið. Men tá teir vóru komnir nakað norður, gjørdist rættuligt ruskveður vestaneftir. Teir royndu at tveita grind út fyri at lætta um. Men tað

kom eitt øgiliga ringt rennikavaæl, og hildið var, at tað var tá, at báturin holvdist.

Múlamenn høvdu eisini verið í grind, og tað var so seint, at flest allir vóru farnir í song. Teir høvdu ført grindina norður og lagt hana upp inni á Støð. Hans Jakku Frederiksen fekst við at bera grind ávegis til hús, tá hann helt seg hoyra okkurt, men hann sá einki. Tó skilti hann skjótt, at har var ikki alt, sum tað átti at vera og fekk vakt hinar. Teir fingur tá vissu fyri, at menn vóru í havsneyð og róptu um hjál. Veðrið var so ólagaligt har norðuri, at teir ikki fingur bát út og ringdu tí inn í Hvannasund at biðja um hjál. Veðrið batnaði so mikið, at teir gjørdur eina roynd at flota bátin, og tað eydnaðist. Hin báturin var tá ríkin yvir móti Viðareiðishellu, og bara ein maður var eftir á kjøli. Tað var Hendrik Hammer. Hinir vóru Karl Thomsen, í Hálvmørk, Sofus Rinkustein og Hendrik Dahl, allir av raskastu monnum. Eftir Karl sótu kona og 3 børn, og eftir Sofus sat kona við soni, sum væntaði 5 dagar í 1 ár. Hinir báðir vóru ógiftir, men teir vóru trúlovaðir. Hendrik

Hammer var rættuliga illa fyri, tá ið múlamenn komu til. Men hann kundi greiða frá, hvussu nógvir teir høvdu verið, og at hinir vóru farnir. Motorbáturin sleipaði so bátin inn í Sund, og hinir fingur Hendrik til hús í Múla. Teir leiddu hann inn til bóndan, sum fór í song við honum til at fáa hita í hann aftur. Hann var har norðuri nakrar dagar, til hann var komin eitt sindur fyri seg.

Heima við hús vóru tey bangin um menninar. Klæmint á Sýnini, pápi Sofus, og Andreas í Tarti komu av mæti. Tá kom eitt so ógvuliga ringt útnyrðingsæl, og aftaná ivaðust teir ikki í, at tað var tá, báturin fórst. Seinni um kvøldið, tá ungdomurin kom úr dansi og tey gingu inn eftir vegnum, sóu tey Andreas á Fløtti, sum hevði telefonstøðina, fara inn til Jóan Paula í Hálvmørk, pápa Karl. Tá grunaðu tey, hvussu vordíð var. Har fóru triggir menn í bestu árum, og hetta var árið eftir, at tveir oyndfirðingar fórust við “Fossanes”.

Andreas í Tarti: Kundi eins væl sjálvur verið farin

Andreas í Tarti greiddi í 2006 FF-